

شناخت امر به معروف و نهی از منکر در محیط کار

امر به معروف و نهی از منکر یکی از آموزه های دین مبین اسلام به شمار می رود و در قرآن کریم و احادیث ائمه معصومین (سلام الله علیه) نیز همواره بر رعایت این اصل انسان ساز تاکید فراوان شده است. مثلا باید بدانیم که چه کاری در محدوده امر به معروف قرار دارد تا امر به آن لازم شود و چه کاری در محدوده نهی از منکر قرار دارد تا نهی از آن واجب شود.

برای اجرای **امر به معروف و نهی از منکر** باید ابتدا **(معروف و منکر)** را شناخت تا خدای ناخواسته در این راستا باعث گمراهی دیگران نشویم.

لازم به ذکر است که **(امر به معروف و نهی از منکر)** باید آنقدر تکرار گردد تا فطرت آدمی پذیرای آن گردد چرا که **(امر به معروف و نهی از منکر)** همانا دعوت به نیکی ها و پرهیز از بدی هاست.

استاد مطهری معروفات و منکرات را اینگونه تعریف می کند کلمه معروف شامل همه اهداف اسلامی مثبت میباشد و منکرات شامل همه اهداف منفی غیر اسلامی می باشد .

هرگز معروفات را نباید در بد حجابی ، نماز ، روزه گرفتن ، خواندن قرآن ، رفتن حج خلاصه کرد . چون بخش عمده ای از دستورات دینی مربوط به جامعه و مسائل اقتصادی ، سیاسی و فرهنگی آن است که مؤمن باید ابتدا این معروف های مورد نظر دین را بشناسد تا هم خود عمل کند و هم دیگران را به آن دعوت کند .

مثلا یکی از مهمترین اصل (امر به معروف و نهی از منکر) اصل کرامت است و از منکرهای رایج کاهش کیفیت ارائه خدمات را می توان نام برد .

از دیگر منکراتی که در حیطة کار واقع می شود و باید از آن دوری جست زیرا باعث بدبینی مراجعه کنندگان می گردد عبارتند از ، دروغ ، غرور و تکبر ، خود ، پرستی ، داشتن بخل و حسد ، غیبت کردن ، تهمت و افترا زدن ، چاپلوسی کردن ، کم کاری کردن ، اتلاف وقت ، مرخصی های غیر ضروری بدون داشتن جایگزین در محل خدمت ، رشوه خواری و رشوه گرفتن ، کلاه برداری ، فحاشی ، که همه از منکرات رایج می باشند .

بنا براین یک کارمند مسلمان باید مزین به اخلاق اسلامی و انسانی باشد و شناخت کامل صحیح از نا صحیح را داشته باشدو این اخلاق مطلوب زمانی به وجود می آید که کارکنان خود را خدمتگزار صدیق مردم و حافظ حقوق مراجعین بدانند .

شناخت بعضی از معروفات در محیط کار

- 1- بدانیم و آگاه باشیم که خداوند متعال همیشه ناظر بر اعمال و رفتار ماست
- 2- بکارگیری نیروهای متعهد متخصص و وظیفه شناس در قسمتهای مختلف سازمان
- 3- تقویت حس مسئولیت پذیری و مشارکت کارکنان در امور سازمان
- 4- ایجاد انگیزه، میل و علاقه در کارکنان برای انجام وظایف شغلی و سازمانی
- 5- ارائه نظرات کارشناسی در رابطه با وظایف شغلی و سازمانی
- 6- مشارکت جدی در کارهای تیمی و انجام وظایف شغلی
- 7- حمایت و پشتیبانی جدی از همکاران و رفع مشکلاتشان و فراهم نمودن وضعیت رفاهی آنان
- 8- رعایت قوانین ، مقررات و آراستگی در محیط کار
- 9- داشتن وجدان کاری در انجام امور محوله
- 10- داشتن روحیه انتقادپذیری
- 11- رعایت شئون اسلامی
- 12- حضور به موقع در محل کار
- 13- حضور به موقع در جلسات
- 14- تکریم ارباب رجوع و حفظ حرمت آنان
- 15- پاسخ گویی و مسئولیت پذیری در قبال کار ارباب رجوع
- 16- رفتار مناسب و احترام متقابل به همکاران و ارباب رجوع

17 - هر چه برای خود می پسندیم برای دیگران هم به پسندیم

18 - امانتداری و حفظ اسرار شغلی دیگران در سازمان

19 - رعایت طرح انطباق و استفاده از نیروهای همگن در مراکز در مانی

20- دقت و احتیاط در مصرف بیت المال و جلوگیری از اسراف آن

21- افزایش بهره وری ، اصلاح الگوی مصرف ، صرفه جویی و استفاده بهینه از

امکانات و منابع در سازمان

22- برنامه ریزی برای گسترش روحیه ابتکار ، خلاقیت و نوآوری کارکنان

23- تقدیر از کارکنان فعال ، مبتکر ، خلاق و وظیفه شناس و حمایت جدی از آنان

24- حضور مدیران سازمانها در بین همکاران به منظور رسیدگی به امر آنها

25 - رسیدگی به وضعیت شاغلین مجرد در سازمانها زیرا ازدواج (معروفي) است که پیامبر

گرامی همواره مردم را به آن سفارش کرده و آن را بیمه بزرگ انسان از بسیاری گناهان

دانسته است. طبیعی است که امر به این معروف ، تنها سفارش زبانی به ازدواج نیست ، بلکه

باید گام هایی عملی برای این امر بر داشته شود.

26- برقراری صلح و آشتی بین اعضائی که در سازمان با یکدیگر اختلاف ها یی دارند چنانکه

خداوند مؤمنان را به این امر سفارش نموده .

27- ایثار در خدمت به مردم به ویژه خانواده های معزز شهداء ، جانبازان ، ایثارگران و...

28- تلاش جهت اصلاح رفتاری افرادی که شئون اخلاقی و اسلامی را رعایت نمی نمایند

با رعایت به سلسله مراتب زیر اقدام گردد .

الف: تذکر لسانی ب: اخطار کتبی ج: معرفی به واحد تخلفات

29- برگزاری دوره های آموزشی ضمن خدمت در سطوح مختلف مورد نیاز کارکنان

30- تقدیر از نیروهای فعال ، مبتکر و وظیفه شناس و حمایت جدی از آنان....

31- ارتقاء فرهنگ نماز جماعت

32- وبلا خره فراهم نمودن شرایط رشد و تعالی کارکنان در ابعاد مختلف سازمان

شناخت بعضی از منکرات در محیط کار

1 - تجسس در امور شخصی دیگران

2- سوء استفاده از مقام و موقعیت شغلی

3- سوءاستفاده شخصی از امکانات سازمان

4 - استفاده از مکالمات بی مورد و طولانی از تلفن سازمان و غیره)

5- تکبر نسبت به زیردستان و مراجعین

6- منت گذاشتن و توقع بیش از حد داشتن

7- ایجاد نارضایتی در ارباب رجوع و همکاران

8- سهل انگاری در وظایف اداری و کم کاری

9- دیر سرکار آمدن و زود رفتن از محل کار

10- ماندن در اداره در غیر ساعات اداری و انجام ندادن کار و گرفتن اضافه کاری

11- ترک خدمت جهت انجام امور شخصی در ساعات اداری بدون مجوز

- 12- افشای عیوب و اسرار همکاران
- 13- داشتن سوءظن نسبت به همکاران
- 14- پیش داوری و قضاوت یکطرفه نسبت به همکاران
- 15- اسراف ، افراط و تفریط در بکارگیری اموال سازمان
- 16- رشوه گرفتن و رشوه دادن
- 17- اسراف در برگزاری جشنواره ها و هزینه های سنگین و جانبی آن
- 18- برگزاری جلسات زاید و سفر های پر هزینه و بی مورد داخلی و خارجی
- 19- افشای اطلاعات مشتریان و سازمان
- 20- داشتن دخالت بی مورد در امور غیر مرتبط با وظایف محوله
- 21- سرپیچی از دستورهای قانونی مافوق
- 22- انجام خواسته های غیر قانونی ارباب رجوع
- 23- چاپلوسی و ریاکاری از مافوق در محل کار
- 24- ناظر بر معصیت بودن و ساکت ماندن
- 25- عدم استفاده از زیور آلات در محیط کار
- 26- عدم استعمال دخانیات و داشتن اعتیاد
- 27- عدم خرید و فروش مایحتاج شخصی در محیط کار

پیشنهادهات :

1- با توجه به ضرورت حجاب از منظر اجتماعی در ناتوی فرهنگی که مهمترین سلاح در جنگ نرم می باشد ، پیشنهاد می گردد کلیه پرسنل در معاونت درمان و حتی در سطح دانشگاه و زیر مجموعه های آن از لباسهای متحدالشکل و همرنگ استفاده نمایند چون باعث صرفه جویی در وقت و هزینه ها و یکپارچگی پرسنل و باعث جلوگیری از استفاده مدل های مبتذل و خارج از شئون اسلامی می گردد.

2- استفاده از کارت شناسائی برای کلیه پرسنل شاغل در دانشگاه علوم پزشکی و یا استفاده از لگوی مزین به آرم دانشگاه برای پرسنل .

3- هر هفته حدیثی یا شعاری در رابطه با موضوعات جاری کشور در برد سازمان ارائه و در پایان سال آزمونی در این رابطه برگزار گردد .

4- سال 52 هفته دارد اگر حتی یک حدیث یا مطلبی حفظ گردد خود باعث پیشرفت و تعالی می گردد .

5- نشستهای علمی ، سیاسی ،اجتماعی و فرهنگی ، حلقه های صالحین حد اقل دو بار در سال

6- تشویق پرسنل با حجاب برتر با اخلاق و رفتار مورد تأیید همه همکاران طبق نظر سنجی ماهی یک نفر در سایت یا برد سازمان باعث تشویق و قدم برداشتن در راه معروفات خواهد بود

7- ترک غیبت ، تهمت ، شوخی بی جا ، ناسزاگوئی و بی حرمتی به حریم یکدیگر، در محیط کار

8- ناسزاگوئی ، بی احترامی به مقدسات حتی به شوخی

قُلِّيبْنَ اِي مَنَّا كَعْمَ فِى الْاَرْضِ قَالُوا الصُّكُوْرُ رِشْوَةُ الْاَرْتُوْدِ وَ اَمْرًا بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهْيًا عَنِ الْمُنْكَرِ وَ ذٰلِكَ عَاقِبَةُ الْاُمُوْر
ص: ٤١

امر به معروف و نهى از منكر نماد مهربانى

تهيه و تنظيم / دكتر شهين مرتجى

مسؤل امور فرهنگى / معاونت درمان اصفهان